

ринку, на якому вже працюють українські підприємства, і з досягнень основних зарубіжних виробників стандартних асинхронних двигунів.

КАЩЄВА І.О., аспірант, м. Харків, Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИБОРУ СПОСОБУ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Управління процесом реорганізації набуває все більшого значення для українських підприємств, керівники яких усвідомлюють необхідність технічної, економічної і фінансової перебудови для фінансового оздоровлення підприємства, підвищення ефективності використання всіх його ресурсів, збільшення обсягів виробництва продукції, забезпечення загальної конкурентоспроможності підприємства.

Таким чином, метою реорганізації є не тільки знаходження способів виведення підприємства з кризового стану, а й перетворення його в рентабельне виробництво, забезпечення прибуткової діяльності в довгостроковому періоді. Своєчасна та професійно проведена реорганізація позитивно впливає на організаційно-управлінські, податкові, фінансові та соціальні аспекти діяльності підприємства.

В даний час, в умовах фінансової кризи, практично кожне підприємство піддається реорганізації в тій чи іншій формі. Організаційні зміни в залежності від конкретних обставин можуть бути незначними і стосуватися тільки окремих підрозділів підприємства чи окремих видів діяльності, а можуть бути більш глибокими та багатосторонніми.

Підприємству, що має намір провести реорганізацію, запропоновано такі, законодавчо закріплені види реорганізації:

- реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства (злиття, приєднання);

- реорганізація, спрямована на подрібнення підприємства (виділення, поділ);

- реорганізація перетворенням без зміни розмірів підприємства.

Кожен із приведених видів реорганізації має як свої переваги, так і недоліки.

Конкретне підприємство вибирає для себе найбільш ефективну форму реорганізаційних перетворень, виходячи з галузевої приналежності підприємства, його організаційно-правової форми, розмірів підприємства, його фінансового стану, цілей реорганізації, наявності фінансових, правових і технічних можливостей проведення реорганізації з урахуванням специфіки зовнішнього середовища, в якому підприємство функціонує.

При виборі способу реорганізації слід також враховувати тривалість і складність процедури реорганізації, її затратність, можливість максимального збереження корпоративних прав учасників, а також виробничо-технічного та кадрового потенціалу підприємства.

У зв'язку з цим розробка підходів щодо вибору найбільш раціонального способу реорганізації підприємств є актуальною задачею.

Для вирішення цієї задачі зроблено наступне:

- проведено аналіз статистики стосовно реорганізації підприємств в Україні;

- проаналізовано закордонний досвід;

- визначено певні закономірності, загальні тенденції розвитку даного процесу;

- визначено особливості застосування реорганізаційних перетворень в різних країнах і регіонах;

- проаналізовано найбільш популярні в світовій практиці види реорганізації у формі злиттів і поглинань, що є джерелами розширення діяльності сучасних компаній;

- запропоновано підхід, який дозволяє вирішити проблеми вибору найбільш раціонального способу реорганізації підприємств на основі аналізу критеріїв, за якими визначається необхідність проведення реорганізаційних заходів, їх своєчасність, інтенсивність, очікувана ефективність.

ДЬОРДЬ КОЦІСКИ, проф., декан Мішкольцьського університету (Угорщина)

САКАЙ ДЕЖЕ, проф., зав.каф. Мішкольцьського університету (Угорщина)

БАРТОЛИ МАРК, проф., зав.каф. Гренобльського ун-ту (Франція)

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНУ «КОНКУРЕНЦІЯ»

Проведене дослідження показує, що в економічній теорії існують три основних підходи до визначення поняття «конкуренція».

Поведінковий підхід, який характеризує основні моделі поведінки ринкових суб'єктів, був введений А.Смітом. З точки зору цього підходу, конкуренція – це суперництво на ринку між економічними суб'єктами. Надалі поведінкове розуміння конкуренції вдосконалювалося в напрямку більш точного визначення її мети й способів ведення. Так, у марксистському трактуванні конкуренцією називається властива товарному виробництву антагоністична боротьба між приватними виробниками за найбільш вигідні умови виробництва та збуту товарів. Поведінковий опис конкуренції в неокласичному варіанті спирається на ресурсні джерела економічної діяльності - обмеженість фактично любого ресурсу по відношенню до потреб суспільства. На думку американського економіста П.Хейне «конкуренція є намагання як можна краще задовольнити критерії доступу до рідкісних благ». Безперечно, у дусі поведінкової інтерпретації конкуренції написано й основні роботи М. Портера. Він відзначає, що конкуренція – динамічний процес, що розвивається, ландшафт, що безупинно змінюється, на якому з'являються нові товари, нові шляхи маркетингу, нові виробничі процеси й нові ринкові сегменти. На його думку, конкуренцію на будь-якому ринку можна розглядати як протидію п'яти конкурентним силам: погрози появи нових